

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce **P. Č.**, proti žalované **České advokátní komoře**, se sídlem Praha 1, Národní 16, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 26. 4. 2011, č. j. 30 A 20/2011 – 18,

takto:

I. Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 26. 4. 2011, č. j. 30 A 20/2011 – 18, **se zrušuje.**

II. Žalobci **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení shora označeného usnesení Krajského soudu v Brně, jímž byl osvobozen od soudních poplatků v řízení o kasační stížnosti proti usnesení téhož soudu ze dne 22. 2. 2011, č. j. 30 A 20/2011 - 11, kterým byla jeho žaloba proti blíže specifikovanému rozhodnutí žalované postoupena Městskému soudu v Praze jako soudu místně příslušnému.

Stěžovatel proti tomu v kasační stížnosti namítá, že ho soud osvobodil od soudního poplatku, ačkoliv o to nepožádal. Domnívá se, že se na jeho nesouhlas s postoupením věci Městskému soudu v Praze, vyjádřený prostřednictvím kasační stížnosti proti předmětnému

usnesení, poplatková povinnost nevztahuje. Z tohoto důvodu navrhuje napadené usnesení krajského soudu zrušit a vrátit věc tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná se k podané kasační stížnosti nevyjádřila.

Z hlediska posouzení splnění procesních podmínek pro meritorní projednání kasační stížnosti je nutné konstatovat, že stěžovatel není v tomto řízení kvalifikovaně zastoupen (usnesením zdejšího soudu ze dne 1. 3. 2012, č. j. 2 As 37/2012 - 41 byl ustanovený zástupce zastupování stěžovatele pravomocně zproštěn) a nezaplatil též odpovídající soudní poplatek.

Podle § 105 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) je kvalifikované, t. j. právní, zastoupení stěžovatele (který nemá právnické vzdělání) jednou z podmínek řízení o kasační stížnosti; její splnění však není v některých specifických případech soudní praxí vyžadováno. Nejvyšší správní soud již dříve konstatoval, že na zastoupení stěžovatele advokátem není třeba trvat právě v případech, kdy je předmětem kasačního přezkumu rozhodnutí krajského soudu ve věci jeho osvobození od soudních poplatků (srov. např. rozsudek z 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 – 77; všechny zde citovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz), respektive o jeho žádosti o ustanovení zástupce (srov. rozsudky ze dne 1. 2. 2006, č. j. 1 Azs 143/2005 – 90, a ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 Azs 27/2004 – 41). Zastoupení stěžovatele advokátem proto není ani v nyní posuzovaném případě nezbytnou podmínkou věcného projednání kasační stížnosti. Obdobně je nazíráno i na poplatkovou povinnost, na které se v tomto typu řízení též netrvá (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 – 37).

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud její důvodnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

Stěžovatel spatřuje nezákonnost napadeného usnesení v tom, že mu soud přiznal osvobození od soudních poplatků, přestože o to nepožádal. Dne 9. 2. 2011 stěžovatel podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného č. j. 3215/10 doručenému mu dne 13. 12. 2010. Krajský soud v Brně usnesením ze dne 22. 2. 2011 (na originálu usnesení je uvedeno chybné datum *22. 2. 2010*; jedná se však toliko o zjevnou nesprávnost) věc postoupil Městskému soudu v Praze. Toto rozhodnutí napadl stěžovatel dne 18. 4. 2011 kasační stížností. Vzhledem k tomu, že je účastníkem řady dalších řízení vedených krajským soudem, byly tomuto soudu z jeho činnosti známy jeho osobní, majetkové a výdělkové poměry (viz č. l. 17, 17a, 17b soudního spisu). Krajský soud proto nyní napadeným usnesením ze dne 26. 4. 2011 rozhodl o osvobození stěžovatele od soudních poplatků.

Podle § 1 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o soudních poplatcích“) se soudní poplatky vybírají za řízení před soudy České republiky, a to z úkonů uvedených v sazebníku poplatků, který je uveden v příloze k tomuto zákonu. Není-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví (§ 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích).

Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. ve znění účinném do 31. 12. 2011 (užitého přiměřeně podle § 120 s. ř. s.) však účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být *na vlastní žádost* usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Z dikce tohoto ustanovení jasně vyplývá, že účastníku řízení lze přiznat osvobození od soudních poplatků pouze tehdy, pokud o to sám požádá a doloží, že skutečně nemá prostředky k jeho zaplacení.

V nyní projednávané věci není pochyb o tom, že soudní poplatek nebyl zaplacen při podání kasační stížnosti, ani o tom, že stěžovatel v kasační stížnosti ani v jiném podání nepožádal o osvobození od této povinnosti. Pokud tedy krajský soud za dané situace nepostupoval v souladu s § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích a stěžovatele nevyzval k dodatečnému zaplacení soudního poplatku, ale sám z vlastní iniciativy a na základě svých poznatků o příjmech a majetkových poměrech stěžovatele rozhodl o jeho osvobození od soudního poplatku, postupoval nesprávně; jeho rozhodnutí je proto nezákonné v důsledku jiné vady řízení s vlivem na zákonnost rozhodnutí ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Na základě všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu podle § 110 odst. 1 věty první před středníkem s. ř. s. zrušil; vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení se v tomto případě jeví jako bezpředmětné a z hlediska procesní ekonomie nevhodné, neboť zrušené usnesení nemusí být nahrazeno novým rozhodnutím tohoto soudu.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl zdejší soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., užitého přiměřeně dle § 120 s. ř. s. Dle věty první prvně citovaného ustanovení platí, že účastník, který měl ve věci plný úspěch, má proti procesně neúspěšnému účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení, nestanoví-li zákon jinak. Stěžovatel měl v dané věci plný úspěch a měl by tedy právo na náhradu nákladů řízení; jelikož však z ničeho neplyne, že by mu nějaké náklady spojené s tímto řízením vznikly, soud rozhodl tak, že se mu náhrada nákladů nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. března 2012

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu